

Krivín, Hronský Beňadik

5. november 2016

Každé ročné obdobie má svoje čaro a je tomu tak aj na jeseň. Slnko svieti pomenej, prichádzajú chladnejšie dni a aj na okolitej prírode to vidno. Stromy kedysi obťažkané nádhernou zeleňou listov, teraz skláňajú svoje konáre a keď zafúka vetrík, stratia pestrofarebné šatstvo. Naše jesenné putovanie smeruje do CHKO Štiavnické vrchy na bralo Krivín. Z Oslian odchádzame pár minút po siedmej hodine. Počasie bolo príjemné, občas pofukoval vietor. Cesta autobusom netrvala dlho a ani sa nenazdáme a prichádzame na parkovisko pri Slovenských energetických strojárňach v Tlmačoch. Vystupujeme z autobusu, prejdeme cez hlavnú cestu a pokračujeme za železničným priecestím po modrej značke cestou po ľavom brehu rieky Hron. Hneď za priecestím nás upúta otvorený kameňolom, kde sa spracováva kameň z okolitých skalných brál. V ceste pokračujeme rovným terénom cez lúky, až kým sa nedostaneme do úseku zmiešaného lesa. Samotný výstup nebol náročný. Nebezpečné boli len okrajové partie brala, kde pri strmom výstupe nahor bola potrebná väčšia opatrnosť. Zdolávame i tento úsek a sme na samom vrchole Krivína. Bralo má nadmorskú výšku 316 m a prevýšenie nad okolitým terénom a riekou Hron je 136 m. Krivín je posledné bralo Štiavnických vrchov a pod ním a okolo neho preteká rieka Hron. Pri pozorovaní toku rieky stojí za povšimnutie aj Slovenská brána - PORTA SLOVENICA. Brána bola zaujímavým prírodným útvarom, ktorý vytvorila rieka Hron prielomom medzi Pohronským Inovcom a Štiavnickými vrchmi na úseku Breznica - Tlmače. Prielom je dlhý 10 km a široký 300 - 2000 m. Dnes brána patrí minulosti a plní iba akúsi komunikačnú funkciu - prechádza ňou železničná a cestná komunikácia a v otvorených kameňolomoch sa ťaží kameň pre priemyselné účely a tak zaniká aj časť krásnej prírody. Keďže my turisti máme radi aj históriu, potešilo nás, že tu na Krivíne bolo v minulosti slovanské hradisko z čias Veľkej Moravy. Od roku 1993 je Krivín prírodnou rezerváciou a patrí do CHKO. Zo samotného skalného brala bol pekný výhľad na masív Pohronského Inovca, v diaľke v opare sme videli Žibricu a Zobor pri Nitre. Na vrchole si robíme prestávku na oddych a občerstvenie, odfotíme sa s klubovou vlajkou a pomaly sa po skupinkách zberáme nadol po tej istej trase až do Tlmáč. Odtiaľ nás autobus odváža do Hronského Beňadiku. Tu sa nachádza najstarší benediktínsky románsky kláštor, ktorý tvorí súbor opevnených sakrálnych stavieb. Postavený je južnom výbežku Pohronského Inovca v údolí rieky Hron. Opátstvo v Hronskom Beňadiku bolo jedno z najväčších v Uhorsku. Chrám bol zasvätený v r. 1483 a pri tejto príležitosti daroval uhorský kráľ Matej Korvín kláštoru cenný relikviár Kristovej krvi, ktorý je dodnes zachovaný a uložený v kaplnke kláštora. Z histórie sa dozvedáme, že kláštor slúžil ako hlavná obranná pevnosť, upravoval sa, prestavoval a niektoré poškodené časti boli zbúrané. Počas týchto úprav bola veľká časť mobiliára prevezená do Ostrihomu, odkiaľ sa už nikdy späť nevrátila. Mali sme možnosť prezrieť si vonkajší i vnútorný komplex kláštora. Inventár je pomerne skromný, vnútro tvoria tri oltáre, dve sú repliky (originály sú v Ostrihome) a len jediný je pôvodný, ktorý bol postavený tu na našom území žiakmi Majstra Pavla z Levoče. Zachovala sa tu pôvodná kamenná krstiteľnica a nad ňou jediná odkrytá nástenná freska zobrazujúca z historického hľadiska dobro a zlo. Vysoké múry zdobia okná s nádhernou farebnou vitrážou. Ostatné vzácne artefakty, ktoré kedysi zdobili vnútro kláštora sa nachádzajú v Diecéznom ostrihomskom múzeu v Maďarsku. V roku 1970 bol komplex kláštora v Hronskom Beňadiku vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku. Po odchode saleziánov v r. 1999 sa kláštor využíval ako charitný domov, miesto pre oddych, slúžia sa tu bohoslužby a konajú rôzne obrady.

Monumentálna veľkolepá stavba i chátrajúce okolie, to všetko v nás zanechalo hlboké dojmy, ale okrem toho by si toto miesto zaslúžilo oveľa viac pozornosti, lebo z historického hľadiska je považované za najstaršiu zachovalú románsku stavbu na našom území. Tu sa končia naše úvahy, tu sa končí i naše jesenné putovanie. Prešli sme údolím rieky Hron, vystúpili na bralo a navštívili zaujímavý klenot našej histórie. I keď táto lokalita je menej navštevovaná ako iné pamiatky, právom si zaslúži našu pozornosť.